

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaromíra Klepše a soudců JUDr. Ing. Viery Horčicové a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: **Mgr. A. N.**
bytem X
zastoupeného JUDr. Vladislavem Vnenkem, Ph.D., advokátem
sídlem Pařížská 1075/5, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Státní ústav pro kontrolu léčiv,**
sídlem Šrobárova 48, 100 41 Praha 10
zastoupeného JUDr. Michalem Havlíkem, advokátem
se sídlem Háfkova 2, 120 00 Praha 2

za účasti: **PhMr. Lucie a Aleš Nedopilovi s.r.o., IČO: 27112951**
sídlem Horolezecká 16/924, 102 00 Praha 10 - Hostivař
zastoupené JUDr. Josefem Srbou, advokátem
sídlem Mezibranská 1579/4, 110 00 Praha 1

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který spočíval v tom, že žalovaný žalobci zneplatnil přístupové údaje do elektronického systému eRecept a znemožnil žalobci od 16. 12. 2022 do 22. 12. 2022 přístup do elektronického systému eRecept

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalovaný žalobci zneplatnil přístupové údaje do elektronického systému eRecept a znemožnil žalobci od 16. 12. 2022 do 19. 12. 2022 přístup do elektronického systému eRecept **byl nezákonný**.
- II. Ve zbytku trvání zásahu od 20. 12. 2022 do 22. 12. 2022 **se žaloba zamítá**.
- III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši **7049 Kč** k rukám jeho advokáta JUDr. Vladislava Vnenka, Ph.D., ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Předmět věci

1. Dne 15. 12. 2022 byla v Lékárně X, kterou provozuje osoba zúčastněná na řízení, prováděna kontrola podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), tato kontrola byla u žalovaného vedena pod sp. zn. sukls275570/2022. Dne 16. 12. 2022 žalovaný zneplatnil přístupové údaje žalobce jakožto zaměstnance osoby zúčastněné na řízení do informačního systému eRecept. K obnovení přístupových údajů žalobce došlo dne 22. 12. 2022 v odpoledních hodinách. Žalobce považuje zneplatnění údajů za zásah do svých práv. Žalobce se domáhá vyslovení nezákonnosti tohoto zásahu žalovaného, tvrzený nezákonný zásah trval od 16. 12. 2022 do 22. 12. 2022, nyní již netrvá.

II. Žaloba a další vyjádření

2. Podle žalobce došlo tímto zásahem k zásahu do práva na výkon povolání a získání prostředků prací dle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod. Jako lékárník nemohl plnit pracovní povinnosti ke svému zaměstnavateli, neboť nemohl vydávat léky prostřednictvím systému eRecept. Nezákonný zásah spočívá v postupu v rozporu s ustanovením § 81a zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech (dále jen „zákon o léčivech“), který garantuje nepřetržitý přístup do elektronického systému eRecept. Došlo ke zneplatnění přístupových údajů do informačního systému eRecept, což zákon neumožňuje.
3. Žalovaný postupoval podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 329/2019 Sb., o předepisování léčivých přípravků při poskytování zdravotních služeb. Ta však podle žalobce nemůže být použita, neboť odporuje kompetenční normě podle čl. 79 odst. 3 Ústavy České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb.), současně samotnému zákonu o léčivech a výhradě zákona.
4. Žalobce v první řadě poukazuje na formulaci § 81a odst. 1 zákona o léčivech a je názoru, že ministerstvo bylo oprávněno vyhláškou pouze upravit postup a podmínky pro získání přístupových údajů do elektronického systému eRecept, nikoliv však, že bude prováděcí předpis upravovat podmínky a postup odebírání či blokování přístupových údajů, či snad stanoví pravomoc správního orgánu něco takového činit. Taková vyhláška je podle žalobce v rozporu s čl. 79 odst. 3 Ústavy.
5. Podle žalobce dále vyhláška neupravuje některý z postupů, zejména, že budou údaje opětovně zpřístupněny pouze, pokud bude podpisem vysloven souhlas s postupem správního orgánu. K tomu žalobce odkázal na emaily ze dne 16. 12. 2022 a ze dne 19. 12. 2022.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

6. Vyhláška odporuje podle žalobce i zákonu o léčivech, konkrétně § 81 odst. 3 zákona, který zaručuje farmaceutovi nepřetržitý přístup do systému eRecept.
7. Dále je žalobce toho názoru, že postup správního orgánu se svojí povahou, účinky, důsledky a svým obsahem jeví jako tzv. nápravný prostředek správního dozoru; obdobně jako v případech dle § 8 zákona č. 64/1986 Sb., České národní rady o České obchodní inspekci a § 50 odst. 1 a odst. 2 zák. č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh nebo § 31 zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb či § 86 odst. 1 písm. a) zákona ČNR č. 591/1992 Sb., o cenných papírech. K tomu je však nutné, aby byla správnímu orgánu svěřena zvláštní pravomoc ze strany zákonodárce, neboť zde se uplatňuje výhrada zákona s ohledem na čl. 4 odst. 2 Listiny. Výhrada zákona k tomu byla nezbytná, neboť důsledkem postupu správního orgánu v případě žalobce bylo zasaženo do jeho základních práv garantovaných mu ústavním pořádkem. Zásadně není možné, aby zákonem byla na sekundární normotvorbu přenesena pravomoc stanovit meze základních práv.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě poukázal na to, že systém eRecept je jedním ze základních informačních systémů České republiky, jehož fungování a integrita je nezbytná k bezpečnosti České republiky (viz usnesení vlády č. 1020). S ohledem na množství osobních údajů je nezbytné zajišťovat jeho integritu a důvěrnost a zabezpečení osobních údajů. Shrnutí, že byl povinen se řídit příslušnými ustanoveními tehdy účinného zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti (dále jen „zákon o kybernetické bezpečnosti“) a jeho prováděcích předpisů. Poukázal na to, že přístup do eReceptu dle § 81a zákona o léčivech je omezený, přístupové údaje jsou nepřenosné a mohou být využívány pouze fyzickou osobou, které byly vydány. Proto v případě kompromitace vznikne riziko pro osobní údaje a žalovaný jako zpracovatel osobních údajů je povinen přijmout bezpečnostní opatření. Jedním z těchto opatření je pak dle ustanovení § 12 odst. 2 vyhlášky č. 82/2018 Sb. přidělování a odebrání přístupových údajů. Toto opatření neznamena, že lékař či farmaceut, jehož přístupové údaje jsou tímto opatřením zneplatněny, ztrácí přístup do informačního systému eRecept. Tento přístup je mu nadále zachován s tím, že si musí pouze zažádat o obnovu přístupových údajů, kdy jsou mu poskytnuty nové přístupové údaje. Žalovaný žalobci nijak nebránil v přístupu do informačního systému eRecept a ani obnovení jeho přístupu ničím nepodmiňoval. Žalobce si mohl ihned po zneplatnění jeho dosavadních přístupových údajů požádat o jejich obnovu prostřednictvím webových stránek www.sukl.cz, přičemž návod a odkazy na příslušné elektronické formuláře jsou dostupné na webových stránkách www.epreskripce.cz. Žalovaný tyto informace zveřejňuje v souladu s ustanovení § 81 odst. 2 zákona o léčivech. Pokud žalobce tvrdí, že mu byl odpírán přístup do informačního systému eRecept, podle žalovaného měl doložit, kdy žádal o obnovu svých přístupových údajů do informačního systému eRecept a kdy mu toto obnovení nebylo žalovaným umožněno. Žalovaný je tak přesvědčen, že žalobce neunesl důkazní břemeno ke svému tvrzení, že mu žalovaný bránil v přístupu do informačního systému eRecept.
9. Žalovaný poukázal na průběh kontroly, odkud vyplývá, že přístupové údaje žalobce do informačního systému eRecept byly užívány třetími osobami, a to navíc takovými, které nejsou oprávněny do tohoto systému přistupovat.
10. Předmětná záležitost byla řešena jako kybernetický bezpečnostní incident, to muselo být žalobci zřejmé z toho, že s ním za žalovaného komunikoval pan Ing. P. P., manažer kybernetické bezpečnosti, a taktéž z obsahu této komunikace. Žalovaný v tomto případě nevystupoval vůči žalobci jako vrchnostenský orgán, nýbrž jako správce

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

informačního systému komunikující s jeho uživatelem v rámci řešení kybernetického bezpečnostního incidentu. Je povinností žalovaného zajistit poučení uživatelů informačního systému eRecept o jejich povinnostech ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) bod 1. vyhlášky č. 82/2018 Sb. Zároveň je žalovaný v souladu s ustanovením § 12 odst. 2 písm. k) vyhlášky č. 82/2018 povinen prosazovat, aby uživatelé informačního systému eRecept při používání privátních autentizačních informací dodržovali stanovené postupy.

11. Žalovaný taktéž uvedl, že jeho jednání bylo vyvoláno protiprávním jednáním žalobce, jednalo se o jediné fakticky účinné bezpečnostní opatření, nejednalo o sankční opatření, jednalo se o opatření k zajištění bezpečnosti informací. Bylo to vhodné opatření, žalobce si mohl přístup obnovit okamžitě po zneplatnění dosavadních údajů, o tomto postupu jsou informace na webu žalovaného. Žalovaný nepodmiňoval přístup souhlasem s poučením, žalovaný pouze poučil žalobce o jeho povinnostech souvisejících s nakládáním s přístupovými údaji do informačního systému eRecept tak, aby se neopakoval uvedený kybernetický bezpečnostní incident. Jeho postup byl i proporcionální. Přijal toto opatření za účelem, mimo jiné, ochrany základních práv třetích osob, konkrétně práva na nedotknutelnost soukromí osoby dle čl. 7 Listiny, práva na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života dle čl. 10 odst. 2 Listiny a práva na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě dle čl. 10 odst. 3 Listiny. Uvedené opatření bylo přitom učiněno v zájmu ochrany těchto základních práv ve vztahu k vysokému množství osob, jejichž citlivé osobní údaje jsou uloženy v informačním systému eRecept.
12. Žalovaný uvedl, že žalobce následně obnovil své přístupové údaje do informačního systému eRecept dne 22. 12. 2022 s tím, že jeho žádosti o obnovu bylo vyhověno automatizovaným systémem a tato obnova byla dokončena během několika minut. Skutečnost, že žalobce si o obnovu přístupových údajů nepožádal dříve, ačkoliv tak mohl učinit kdykoliv po zablokování dosavadních přístupových údajů, nemůže jít k tíži žalovaného. Není proto pravdou, že by znepřístupnění trvalo od 16. 12. 2022 do 22. 12. 2022. Druhou povinností, která žalovanému vznikla v důsledku kybernetického bezpečnostního incidentu, bylo nahlášení tohoto incidentu Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost dle ustanovení § 8 odst. 1 a odst. 4 zákona o kybernetické bezpečnosti, což žalovaný taktéž učinil. Vzhledem k tomu, že výše popsaným jednáním žalobce došlo rovněž k porušení zabezpečení osobních údajů [tj. porušení zabezpečení, které vede k neoprávněnému zpřístupnění - viz čl. 4 odst. 12 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), (dále jen „nařízení GDPR“)] uložených v informačním systému eRecept, byl žalovaný povinen ohlásit tuto skutečnost Úřadu pro ochranu osobních údajů, což také učinil.
13. Podle žalovaného má jeho postup oporu též v § 81a odst. 1 zákona o léčivech a v § 2 odst. 8 vyhlášky č. 329/2019. Ačkoliv zmocňovací ustanovení § 81a odst. 1 zákona o léčivech výslovně nestanoví, že prováděcí právní předpis má upravovat též zrušení či zneplatnění přístupových údajů, je žalovaný přesvědčen, že ze smyslu a účelu zákona o léčivech vyplývá, že vůlí zákonodárce bylo, aby prováděcí předpis upravoval i tuto otázku a o i s ohledem na zákaz zpřístupnění informací v eReceptu dle § 81a odst. 7 a následné stíhání porušení tohoto zákazu dle § 108 odst. 7 písm. l) zákona o léčivech.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

14. Základních práv dle čl. 26 odst. 1 a odst. 3 Listiny se navíc lze domáhat pouze v mezích zákonů, které tato práva provádějí. Meze jsou stanoveny zákonem o léčivech, který upravuje podmínky výkonu tohoto povolání. Zákon o léčivech přitom stanoví, že informační systém eRecept není veřejně přístupný a zároveň zapovídá zpřístupnění informací, k nimž má v tomto systému přístup farmaceut, třetím osobám.
15. V replice na vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že je nerozhodné, zda systém eRecept je základním informačním systémem na základě usnesení vlády, neboť usnesení vlády není obecně pramenem práva, ani obsahově nemá konkrétní citované usnesení vlády normativní povahu. Relevantní není ani ochrana osobních údajů, neboť podstatou je, že žalovaný podle žalobce nedisponuje pravomocí ke svému postupu a žalobci byl odepřen nepřetržitý přístup do elektronického systému eRecept. O obnovení přístupu požádal dne 16. 12. 2022 v reakci na email z téhož dne.
16. Žalobce zdůraznil, že žalovaný podmínil sdělení postupu k obnovení přístupu do systému podpisem poučení. Takovéto podmínky nejen že nemá žádnou právní relevanci pro absenci opory v právním předpisu, ale současně je třeba tento požadavek chápat jako porušení zásady zákazu sebeobviňování.
17. Žalovaný jako správní orgán opakovaně i přes žádost o obnovení přístupu odmítl sdělit postup k obnovení přístupu či přístup obnovit, pokud žalobce nesplní požadavek bez zákonné opory (obnovení přístupu podpisem předmětného poučení), což je současně v rozporu s ustanovením § 81a zákona o léčivech. Žalobce nemohl předvídat, že postup Ing. P. je nesprávný, tento zaměstnanec zneplatnil údaje, komunikoval se žalobcem, vystupoval za správní orgán. Žalobce namítl, že ve věci nebylo zahájeno žádné správní či přestupkové řízení, žádný orgán k tomu zákonem způsobitý nekonstatoval, že by žalobce postupoval protiprávně, se žalobcem bylo od počátku nakládáno jako s viníkem.
18. V řízení uplatnila práva osoba zúčastněná na řízení. Ta se ve svém vyjádření zcela ztotožnila s obsahem žaloby a s argumentací žalobce.

III. Dosavadní řízení

19. Městský soud ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 31. 8. 2023, č. j. 10 A 12/2023 – 77, žalobu původně zamítl.
20. Nejvyšší správní soud následně ke kasační stížnosti žalobce a osoby zúčastněné na řízení rozsudkem ze dne 23. 5. 2024, č. j. 10 As 250/2023 - 64 zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud vyslovil názor, že je napadený rozsudek nepřezkoumatelný, protože neodpovídá na klíčovou žalobní námitku – tou je tvrzení, že žalovaný zasáhl do základního práva stěžovatelů (lékárníka a lékárny) nikoli na základě zákona, jak vyžaduje ústavní pořádek, ale na základě podzákoného předpisu (vyhlášky). Nejvyšší správní soud zdůraznil, že soudy poskytují ochranu ve smyslu § 82 s. ř. s. jen proti nezákonným postupům dosahujícím určité (minimální) intenzity. Městský soud měl proto v dalším řízení srozumitelně vysvětlit, která žalobcova práva (respektive zda vůbec nějaká) byla postupem ústavu zkrácena, a teprve poté měl posoudit zákonnost zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s. (tedy to, zda byl zásah v souladu s právními předpisy), případně (také) přísněji zákonnost ve smyslu čl. 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (tedy to, zda šlo o zásah na základě zákona ve formálním smyslu).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

21. Městský soud po zrušení rozsudku č. j. 10 A 12/2023 – 77 umožnil procesním stranám uplatnit procesní stanovisko.
22. Písemně se k věci vyjádřil nejprve žalovaný. V podání ze dne 6. 6. 2024 setrval na tom, že zneplatnění přístupových údajů žalobce do informačního systému eRecept byl v souladu se zákonem. Uvedený postup má oporu v zákoně č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a v Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Tento postup zároveň nijak neodporoval zákonu č. 378/2007 Sb., o léčivech, v platném znění a vyhlášce Ministerstva zdravotnictví č. 329/2019 Sb., o předepisování léčivých přípravků při poskytování zdravotních služeb, v platném znění. Je názoru, že zabezpečení nepřetržitého přístupu informačním systémem eRecept může platit pouze v takové situaci, kdy je osoba přistupující do tohoto informačního systému držitelem platných přístupových údajů. Ustanovení § 81 odst. 3 zákona o léčivech míří na funkcionality informačního systému eRecept, nestanoví, že žalovaný je povinen zabezpečovat, aby tyto osoby měly vždy a za všech okolností přístup do informačního systému eRecept. Nedávalo by z logiky věci smysl, aby byly stanoveny další podmínky pro získání přístupových údajů do tohoto informačního systému, pokud by ustanovení § 81 odst. 3 zákona o léčivech by stanovovalo nepřetržitý přístup tam uvedených osob do informačního systému eRecept bez dalšího. Setrval na tom, že žalobci nekladl žádné překážky k obnově přístupových údajů, ničím ji nepodmiňoval, prakticky obratem mohla být provedena. Postup je dostupný na webu www.epreskripce.cz, z datového záznamu je rovněž patrné, že žalobce již 10. 10. 2022 žádal o obnovu svých přístupových údajů, postup mu proto byl znám. Obnova byla provedena prakticky okamžitě.
23. Podle žalovaného ustanovení § 2 odst. 8 vyhlášky č. 329/2019 Sb. nepředstavuje porušení kompetenční normy. Je názoru, že úmyslem zákonodárce je, aby informace uložené v informačním systému eRecept, včetně citlivých osobních údajů, byly důvěrné a aby k nim neměly přístup neoprávněné osoby. Podle žalovaného je rovněž vůle zákonodárce, aby prováděcí předpis upravoval i otázku zrušení či zneplatnění přístupových údajů. Oprávnění stanovit postup a podmínky pro získání přístupových údajů nezbytně předpokládá i stanovení podmínek, za kterých je možné tyto přístupové údaje zneplatnit tak, aby bylo zabráněno protiprávnímu stavu - neoprávněnému zpřístupnění údajů - a aby bylo dosaženo smyslu a účelu zákona o léčivech - zachování důvěrnosti informací uložených v informačním systému eRecept. Jedná se o veřejnosti nepřístupný systém, zapovídá zpřístupnění informací třetím osobám.
24. Podle žalovaného jsou meze základních lidských práv stanoveny mimo jiné zákonem o léčivech, který upravuje podmínky výkonu tohoto povolání. Postup podle vyhlášky upravuje situaci, kterou předpokládá zákon o léčivech – neoprávněné zpřístupnění informací. Vyhláškou není stanovena sekundární povinnost, která by nevyplývala ze zákona o léčivech. Postup sleduje legitimní cíl – zachování důvěrnosti informací. Žalovaný je názoru, že zneplatnění přístupových údajů žalobce nemůže představovat zásah hodný soudní ochrany. Žalovaný žalobci nikterak nebránil v obnově jeho přístupových údajů do informačního systému eRecept, tedy žalobci neznemožňoval přistupovat do tohoto informačního systému a postup žalovaného neměl vliv na žalobcovu schopnost pracovat jako lékárník. Měl tedy minimální dopad do práv žalobce. Zdůraznil, že žalobce měl možnost požádat si bez jakýchkoliv překážek o obnovu přístupových údajů do informačního systému eRecept. Pokud tak neučinil ihned, jde to k tíži žalobce. I kdyby

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

postup nebyl souladný s právem, právě s ohledem na minimální zásah podle žalovaného nelze poskytnout žalobci soudní ochranu.

25. Žalobce se vyjádřil k věci dne 17. 9. 2024 a pro srovnání poukázal na to, že zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi výslovně upravuje ve svém zákonném textu podmínky zneprístupnění datové schránky (§ 11 zákona), zneplatnění přístupových údajů (§ 12 zákona) či zrušení datové schránky (§ 13 zákona) a to s ohledem na limitaci tzv. výhrady zákona ve smyslu čl. 4 odst. 2 Listiny. Dále uvedl, že zákon o kybernetické bezpečnosti neobsahuje žádné zmocňovací ustanovení pro ministerstvo zdravotnictví a sama vyhláška č. 329/2019 Sb., neodkazuje na zmocnění ze zákona o kybernetické bezpečnosti. Setrval na přesvědčení, že obnovení přístupu žalovaný podmiňoval podpisem poučení, což vyplývá z emailové komunikace. Neměl důvod tedy pochybovat, že jakmile bude podepsáno poučení, poté mu bude sdělen postup k obnovení přístupu do systému eRecept. K předchozí žádosti o obnovení přístupu do systému eRecept žalobce uvedl, že k tomu žalovaný nepředložil žádný důkaz a do doby zásahu mu nebyl přístup zneprístupněn zásahem správního orgánu. Žalobce setrval na tom, že zneprístupnění systému eRecept bylo zásahem do jeho veřejných subjektivních práv – na nepřetržitý přístup do systému a oprávnění z toho vyplývající a do základního práva dle článku 26 odst. 1 a 3 Listiny, zejména do práva na nerušený výkon zvoleného povolání (lékárníka/farmaceuta), neboť mu bylo znemožněno výkon jeho povolání. Má za to, že nebylo prokázáno, že by došlo k vyzrazení přístupových údajů.
26. Osoba zúčastněná na řízení se k věci před jednáním ze dne 19. 9. 2024 nevyjádřila.
27. Městský soud ve věci znovu provedl ústní jednání a rozhodnul rozsudkem ze dne 19. 9. 2024, č. j. 10 A 12/2023 – 160, kterým žalobu opět zamítnul. Rozlišil dvě jednání, která žalobce napadal – samotné zrušení přístupu do systému eRecept a sedm dní trvající znemožnění opětovného přístupu.
28. U prvního jednání, zneplatnění vyzrazených přístupových údajů, dospěl městský soud k závěru, že základní práva žalobce (respektive osoby zúčastněné na řízení) podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod – právo na nerušený výkon zvoleného povolání a právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací – byla ze strany žalovaného tímto zásahem přímo zkrácena. Žalobce totiž nemohl systém eRecept využívat ve stejném rozsahu, jako kdyby mu přístupové údaje zneplatněny (zrušeny) nebyly, a tedy ani nemohl ve stejném rozsahu vykonávat povolání lékárníka (a lékárna nemohla ve stejném rozsahu podnikat).
29. Zneplatnění přístupových údajů však bylo podle původního názoru městského soudu zásahem zákonným. Vyložil, že omezující podmínka v ustanovení § 81a odst. 1 zákona o léčivech, podle níž lze systém eRecept využívat jen s přístupovými údaji přidělenými žalovaným, je totiž stanovena přímo v zákoně, sleduje legitimní cíl a je i rozumným prostředkem k jeho dosažení. Tato omezující podmínka neznemožňuje výkon povolání, respektive podnikatelské činnosti, nezasahuje tedy do esenciálního obsahu základních práv: přidělení přístupových údajů totiž nepodléhá uvážení žalovaného a potřeba je jen elektronická žádost oprávněné osoby. Také požadavek nepřenosnosti přístupových údajů je stanoven přímo zákonem; vyplývá totiž z toho, že přístupové údaje jsou oprávněny získat jen určité kategorie osob. Žalovaný je pak k přidělování a odebírání přístupových údajů zmocněn přímo zákonem, konkrétně ustanovením § 81a zákona o léčivech. Toto ustanovení dále zmocňuje ministerstvo k vydání prováděcího předpisu o postupu a podmínkách získání přístupu do systému eRecept. Zákonodárce patrně nepředvídal, že by i po získání

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

přístupových údajů mohly nastat situace, na které by bylo třeba ve vyhlášce reagovat. Je ale zřejmé, že takové situace nastanou (lékárník například přestane být lékárníkem), a že je proto ministerstvo zmocněno obecně k tomu, aby stanovilo podmínky, za nichž oprávněná osoba může získat přístupové údaje a disponovat jimi. Smyslem a účelem úpravy přidělování přístupových údajů žalovaným konkrétní osobě na základě žádosti je ochrana omezeného přístupu k systému eRecept.

30. Ohledně druhého jednání – po určitou dobu trvajících odepření přístupu do systému eRecept – městský soud došel k závěru, že nezkrátilo žalobcova práva (ani práva osoby zúčastněné na řízení) a nebylo nezákonné. Nebylo totiž prokázáno, že žalovaný znemožnil či odmítl obnovu přístupových údajů. Záměrem žalovaného bylo spíše dosáhnout toho, aby žalobce vyslovil souhlas s poučením týkajícím se nepřenosnosti údajů. V obnovení údajů žalovaný žalobci nijak nebránil a postup k obnovení údajů byl žalobci znám z minulosti, případně z veřejně dostupných zdrojů.
31. Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobce a osoby zúčastněné na řízení rozsudkem ze dne 17. 7. 2025, č. j. 10 As 211/2024 – 74, rozsudek městského soudu ze dne 19. 9. 2024, č. j. 10 A 12/2023 – 160, zrušil a věc opět městskému soudu vrátil k dalšímu řízení. Konstatoval, že žalovaný Ústav žalobci zrušil vyzrazené přístupové údaje do systému eRecept, aniž mu současně přidělil nové. Ztotožnil se s městským soudem v tom, že bez přístupu do systému eRecept nemohl stěžovatel vydávat léčivé přípravky předepsané formou elektronického receptu, a bylo tedy ztíženo i podnikání stěžovatelova zaměstnavatele – lékárny. Vzhledem k tomu, že podle zákona i podle praxe je elektronické předepisování léčivých přípravků pravidlem a listinná podoba lékařského předpisu výjimkou (srov. § 81f odst. 7 zákona o léčivech), žalobce bez přístupových údajů do systému eRecept v podstatě nemohl vydávat léčivé přípravky, jejichž výdej je vázán na lékařský předpis. Vydávání předepsaných léků je přitom zásadní složkou činnosti lékárníka (a lékárny).
32. Vyložil přitom, že výhrada zákona podle čl. 4 odst. 2 Listiny určuje zejména vztah mezi primární a sekundární normotvorbou; vyžaduje, aby meze základních práv byly stanoveny už zákonem, nikoli až podzákonnými právními předpisy. Povinnosti zákonného vymezení obsahu, rozsahu a způsobu poskytování základního práva se zákonodárce nemůže zbavit tím, že zplnomocní orgán moci výkonné k vydání norem nižší právní síly než zákon, které by určovaly – namísto zákona – meze základního práva (nález Ústavního soudu ze dne 10. 7. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 35/95). Výkonná moc si samozřejmě ani nemůže právo na takovou úpravu přisvojit sama, s odvoláním na zákon, který má zjevně jiný účel a smysl (nález ze dne 14. 2. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 45/2000).
33. Po výkladu § 81 odst. 3, § 81a odst. 1 zákona o léčivech shledal, že zákon nepředvídá, že by přístup k elektronickým receptům měli mít jen někteří lékárníci, zatímco jiní by z tohoto pohledu měli být ve výkonu svého povolání omezeni. Stanoví jen to, že k systému eRecept a jeho součástí přistupuje lékárník prostřednictvím přístupových údajů, které mu vydá Státní ústav pro kontrolu léčiv (§ 81a odst. 1 zákona). Zákon však vůbec nezmiňuje, že by ústav mohl přístupové údaje za určitých okolností nevydat. Nepředpokládá tedy, že by nad nimi měl mít kontrolu, tj. že by mohl určovat, kdo je mít bude a kdo ne. Zákon neumožňuje, aby přístupové údaje do systému eRecept byly dobrodiním, jehož poskytnutí či odnětí by záviselo na Státním ústavu pro kontrolu léčiv. Je-li někdo lékárníkem a projeví-li zájem o přístup k systému eRecept, má ho mít po celou dobu, co je oprávněnou osobou, tj. lékárníkem. Podle názoru Nejvyššího správního soudu prováděcí vyhláška (č. 329/2019 Sb.)

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

k zákonu doplňuje upřesnění, jakým způsobem mají jednotlivé kategorie oprávněných osob o přístupové údaje požádat (například lékárníci mají žádat prostřednictvím zveřejněného elektronického formuláře) a že každá osoba může mít jen jedny přístupové údaje (buď by byla oprávněna z více důvodů). Vyhláška dále stanoví, že Státní ústav pro kontrolu léčiv zruší přístupové údaje v případě podezření na zneužití nebo kompromitaci přístupových údajů [§ 2 odst. 8 písm. c) vyhlášky]. S ohledem na chybějící zákonnou úpravu trestu (opatření), který by spočíval ve znemožnění výdeje elektronicky předepsaných léčiv – lze zmíněné ustanovení vyhlášky chápat nanejvýš tak, že vyzrazené přístupové údaje se sice zruší, ale současně se vydají nové. Vyhláška totiž nemůže připouštět to, co zákon nepřipouští – nemůže umožňovat, aby lékárník po nějakou dobu do systému eRecept nemohl přistoupit. V nynější věci Státní ústav pro kontrolu léčiv stěžovateli zrušil přístupové údaje, aniž mu současně přidělil nové. Stěžovatel tak po určitou dobu do systému eRecept nemohl přistupovat a stěžovatelka (lékárna) tak po určitou dobu nemohla prostřednictvím stěžovatele podnikat.

34. Do dalšího řízení tak Nejvyšší správní soud městský soud zavázal právním názorem, že označí zásah do základních práv stěžovatelů (lékárníka a lékárny) za nezákonný – tedy bude pokládat za splněnou čtvrtou z pěti podmínek algoritmu nezákonnosti zásahu. Městskému soudu tak zbývá hodnotit, zda byl žalobce a osoba zúčastněná na řízení zkrácení na právech (pátá podmínka).
35. Současně se Nejvyšší správní soud okrajově vyjádřil k dalším souvisejícím otázkám. Městský soud v předchozím řízení rozlišil dvě jednání žalovaného, která žalobce napadal – samotné zrušení přístupu do systému eRecept a sedm dní trvající znemožnění opětovného přístupu. Buď to žalobce a osoba zúčastněná na řízení ve svých kasačních stížnostech nenapadali, Nejvyšší správní soud poté v bodech 28 a 41 svého zrušujícího rozsudku ze dne 17. 7. 2025, č. j. 10 As 211/2024 – 74, vyjádřil přesto pochybnosti o účelnosti tohoto rozdělení.
36. Poslední otázkou, kterou Nejvyšší správní soud městskému soudu uložil do dalšího řízení vyřešit, je to, zda byla doba zásahu dostatečná pro vyslovení závěru o splnění podmínky dostatečného zásahu do práv žalobce (a osoby zúčastněné na řízení), resp. otázky, zda ke zkrácení práv došlo alespoň v minimální míře. Jak podotkl Nejvyšší správní soud v bodě 28 rozsudku ze dne 17. 7. 2025, důležité je v této souvislosti vyřešit také otázku, jak dlouho skutečně žalobce nemohl vykonávat své zaměstnání v důsledku zásahu ústavu a od kdy nerušenému výkonu svého povolání bránil žalobce svou vlastní nečinností.

IV. Další procesní postup

37. Městský soud po zrušení rozsudku ze dne 17. 7. 2025, č. j. 10 As 211/2024 – 74, opět umožnil procesním stranám uplatnit aktuální procesní stanovisko.
38. Žalobce ve svém vyjádření ze dne 16. 9. 2025 uvedl, že trvá na své zásahové žalobě.
39. Žalovaný se ve vyjádření z téhož dne neztotožnil s názorem, který Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 17. 7. 2025, č. j. 10 As 211/2024 – 74, neboť Nejvyšší správní soud vycházel jen z úpravy zákona o léčivech a jeho vyhlášky č. 329/2019, nezohlednil argumentaci žalovaného, podle které byl jeho postup založen zákonem o kybernetické bezpečnosti a nařízením GDPR. Názor Nejvyššího správního soudu tak nebrání tomu, aby byl postup žalovaného shledán zákonným, neboť zákonným podkladem pro zneplatnění přístupových údajů tvoří ustanovení § 4 odst. 2 zákona o kybernetické bezpečnosti a ustanovení § 12 a § 14 vyhlášky č. 82/2018 k tomuto zákonu. Jde totiž o

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

bezpečností opatření přijaté v souladu s § 5 odst. 2 písm. i) a k) zákona o kybernetické bezpečnosti z důvodu kybernetického bezpečnostního incidentu v podobě kompromitace přístupových údajů žalobce, protože došlo k narušení důvěrnosti informací a dat. Žalovaný tak podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. i) vyhlášky č. 82/2018 byl povinen přijmout opatření pro odvrácení a zmírnění dopadu tohoto incidentu. Šlo o blokaci konkrétních přístupových údajů, nikoliv v blokaci žalobce jako takového – ten si totiž mohl své přístupové údaje okamžitě obnovit a do systému eRecept opět přistupovat. Smyslem opatření bylo jen zabránit přístupu neoprávněné osoby a zajistit kybernetickou bezpečnost informačního systému eRecept. V případě konstatování nezákonnosti zásahu soudem by došlo k absurdní situaci, kdy by v případech kompromitovaných přístupových údajů do systému eRecept, kdy by neoprávněná osoba by do systému eRecept získala přístup, nemohl žalovaný přístupové údaje zneplatnit, byl by nucen nečinně přihlížet a dopustil by se tak přestupku ve smyslu ustanovení § 25 odst. 3 písm. a) zákona o kybernetické bezpečnosti.

40. Žalovaný dále vyjádřil svůj nesouhlas s názorem městského soudu, podle kterého nebylo prokázáno, že postup žalovaného byl opodstatněn zákonem o kybernetické bezpečnosti a jeho prováděcí vyhlášky. Povinnosti stran kybernetické bezpečnosti jsou uloženy přímo v zákoně o kybernetické bezpečnosti, bezpečnostní opatření tak musí provádět již na základě zákona bez zřetele k tomu, jak jeho vnitřní předpisy tento postup zachycují. Pokud by tak nečinil, dopustil by se výše uvedeného přestupku. Konstatoval, že vede bezpečnostní politiku inkorporovanou do vnitřního předpisu S-069 Politika v oblasti bezpečnosti informací SÚKL, který upravuje postup v případě bezpečnostních incidentů. Uzavřel, že soudy doposud přehlížely, že povinnosti k provedení bezpečnostního opatření zakládá přímo zákon, což dokládá žalovaným přiložené stanovisko Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost – podle něj § 5 zákona o kybernetické bezpečnosti poskytuje dostatečné zmocnění pro zneplatnění zkompromitovaných přístupových údajů do informačního systému eRecept.
41. Dále namítal, že zneplatnění přístupových údajů nemůže v souladu se zásadou *de minimis non curat praetor* pojmově představovat zásah, který by byl sto zasáhnout veřejná subjektivní práva žalobce. Ačkoliv byly dosavadní přístupové údaje žalobce zneplatněny, žalobce si mohl prakticky okamžitě přístupové údaje obnovit automatizovaným a prakticky okamžitě vyřízeným postupem předvídaným ustanovením § 2 odst. 2 vyhlášky č. 329/2019 Sb., veřejně přístupným na stránkách www.epreskripce.cz, který byl žalobci z dřívějšího obnovení přístupových údajů 10. 10. 2022 známý. Akt zneplatnění přístupových údajů tak nelze považovat za natolik intenzivní zásah, aby mohl být předmětem soudní ochrany.
42. K jednání po zneplatnění přístupových údajů žalobci poté žalovaný uvedl, že žalobci nijak v obnovení přístupových údajů nebránil. Nepodmiňoval obnovení přístupových údajů podpisem poučení, což potvrzuje fakt, že přístupové údaje žalobce byly obnoveny i bez vyjádření žalobce souhlasu s poučením. K žalobcově novému tvrzení, že mu bylo telefonicky sděleno, že byl ze systému vymazán a obnova není standardně možná, argumentoval, že toto tvrzení žalobce nijak nedokládá a překvapivě jej uplatňuje až v pokročilé fázi řízení, což označil za účelové. To, že žalobce o obnovu údajů učinil až s prodlením několika dní tak nelze klást k tíži žalovaného. Jednání po zneplatnění tedy také nevedlo ke zkrácení práv žalobce, popřípadě mělo na práva žalobce jen minimální dopad. I kdyby soud dospěl k závěru o zkrácení práv žalobce zneplatněním přístupových údajů žalobce, nelze vyhovět petitu žaloby ve vymezeném rozsahu od 16. 12. 2022 do 22. 12. 2022, neboť žalovaný obnovení přístupových údajů nebránil.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

43. Na vyjádření žalovaného ze dne 16. 9. 2025 reagoval žalobce replikou ze dne 7. 10. 2025. K argumentaci zákonem o kybernetické bezpečnosti zopakoval, že tato argumentace je nesprávná, protože zákon o kybernetické bezpečnosti postrádá zmocňovací normu pro ministerstvo zdravotnictví a samotná vyhláška č. 329/2019 Sb. uvádí výslovný výčet prováděných ustanovení, které provádí. Zmocnění ve smyslu čl. 79 odst. 3 Ústavy v případě zákona o kybernetické bezpečnosti absentuje, na rozdíl od nařízení vlády vyžaduje výslovné zmocnění a meze stanovené zákonem. Podotkl, že argumentace žalovaného je účelová.
44. Zřízení a podrobná úprava informačního systému eReceptu je obsažena v zákoně o léčivech, přičemž tento systém musí být s ohledem na ustanovení § 81 odst. 3 tohoto zákona eRecept farmaceutům bezúplatně zabezpečuje nepřetržitý přístup k elektronickým receptům a údajům o pacientovi, přičemž podle § 81a zákona o léčivech postup a podmínky pro získání přístupových údajů stanoví prováděcí právní předpis – vyhláška č. 329/2019 Sb., podle jejíhož ustanovení § 2 odst. 8 písm. c) žalovaný zruší přístupové údaje v případě podezření na zneužití nebo kompromitaci přístupových údajů. Pokud by měla pravomoc žalovaného vyplývat přímo ze zákona o kybernetické bezpečnosti, nebylo by totéž (byť nezákonně a protiústavně) upraveno také v ustanovení § 2 odst. 8 písm. c) uvedené vyhlášky.
45. Vnitřní předpis žalovaného není právním předpisem, jeho obsah je tudíž irrelevantní. Stanovisko NÚKIB také, neboť úřad nedisponuje pravomocí vykládat právní normy. K argumentaci, že by žalovaný musel jen nečinně přihlížet, žalobce uvedl, že jde o absurdní argumentaci, protože stát má pravomoc upravit zákonná zmocnění. Ministerstvo zdravotnictví není subjektem, ale adresátem základních práv a svobod a je vázáno zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí. Žalovaný postupoval podle ustanovení § 2 odst. 8 písm. c) vyhlášky č. 329/2019 Sb. nezákonně, což najisto (byť z částečně jiných důvodů) postavil Nejvyšší správní soud.
46. Podle žalobce byla vyhláška č. 329/2019 Sb. vydána v rozporu s kompetenční normou ve smyslu čl. 79 odst. 3 Ústavy ve spojení s ustanovením § 81a odst. 1 zákona o léčivech, které obsahuje zmocnění k vymezení postupu a podmínek stanoví jen pro získání přístupových údajů, nikoliv jejich odebrání a zneplatnění. V tomto ohledu podle žalobce vyhláška překročila zákonné zmocnění a je proto také neústavní; k tomu citoval judikaturu Ústavního soudu a nejvyššího správního soudu a komentářovou literaturu stran požadavků na podrobné vymezení základu a mezí zákonného zmocnění k vydávání podzákonných předpisů. Nesouhlasil proto s názorem městského soudu – ministerstvo bylo oprávněno vyhláškou jen upravit postup a podmínky pro získání přístupových údajů, ne podmínky a postup pro jejich odebrání, zneplatnění nebo blokaci.
47. Stran zásahu do veřejných subjektivních práv nesouhlasil s názorem, že přístupové údaje si mohl obnovit okamžitě. Popsal průběh zásahu, konkrétně obsah výzvy a emailů ze strany žalovaného, ze kterých vyplývá, že obnovení údajů bylo podmíněno souhlasným podpisem poučení, které žalobci žalovaný zaslal. V této souvislosti vyslovil otázku proč by taková sdělení s podmínkou podpisu poučení žalovaný žalobci zasílal (nadto opakovaně) – mohl mu poslat prosté sdělení, ať si obnoví přístup. Přístupové údaje byly žalobci obnoveny až po sedmi kalendářních dnech; žalobce v této době nemohl vykonávat své pracovní povinnosti, zaměstnavatel byl nucen za něj najít náhradu – nelze hovořit o tom, že k zásahu do jeho práv nedošlo, resp. nedošlo alespoň v minimální míře. K názoru, že došlo ke kompromitaci přístupových údajů, takovou skutečnost popřel a připomněl zásadu presumpce neviny.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

48. Osoba zúčastněná na řízení ve vyjádření ze dne 14. 10. 2025 trvala na důvodnosti žaloby. K argumentaci žalovaného stran zákona o kybernetické bezpečnosti citovala z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2025, č. j. 10 As 211/2024 – 74, pasáž, podle které žádný zákon žalovaného neopravňuje k tomu, aby odebráním přístupových údajů do systému eRecept znemožnil žalobci nerušeně vykonávat povolání lékárníka. Není tedy pravda, že by Nejvyšší správní soud nezohlednil zákon o kybernetické bezpečnosti. Poté se vyjádřila k přílohám vyjádření žalovaného: vnitřní předpis žalovaného nemá v kontextu závěrů kasačního soudu relevanci. Stanovisko NÚKIB také nemá relevanci, není zřejmé, proč bylo vydáno a na základě jakého ustanovení NÚKIB toto stanovisko vydal. Nemůže však překlenout názor Nejvyššího správního soudu. Stran zásahu do práv citovala z výše uvedeného rozsudku č. j. 10 As 211/2024 – 74 pasáž, podle které Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem stran zásahu do základních práv žalobce i osoby zúčastněné na řízení.
49. Uzavřela, že nesporně byly splněny podmínky pro vyhovění žalobě, když v důsledku nezákonného odebrání přístupových údajů žalobci žalovaný po dané období znemožnil výkon povolání a zároveň zasáhl do podnikání osoby zúčastněné na řízení. Za evidentní označila skutečnost, že žalovaný blokoval obnovu přístupových údajů sdělením, že podmínkou obnovy těchto údajů je podpis poučení zaslaného žalovaným.
50. Žalovaný v duplice ze dne 6. 11. 2025 setrval na svém stanovisku. Ohradil se proti tvrzení žalobce stran stanoviska NÚKIB s tím, že si je vědom, že NÚKIB není oprávněn vykládat právní normy – zákon o kybernetické bezpečnosti a jeho vyhlášku však tento úřad pravidelně aplikoval, jeho názor proto považoval za relevantní. Ohradil se také proti tvrzení, že podmínkou obnovy údajů byl podpis poučení, které žalobci zaslal žalovaný. Žalovaný v komunikaci neuvedl, že podmínkou obnovy přístupových údajů je podpis žalobce na poučení. Obnovení se provádí automatizovaně, žalovaný tudíž obnovu nemůže podmiňovat, přístupové údaje byly nadto žalobci poskytnuty, přestože vyslovil nesouhlas s poučením. K dotazu, proč sdělení žalobci zasílal, žalovaný uvedl, že plnil svou povinnost z ustanovení § 12 odst. 2 písm. k) vyhlášky č. 82/2018 Sb. prosazovat, aby uživatelé informačního systému eRecept při používání privátních autentizačních informací dodržovali stanovené postupy. Proto bylo nezbytné provést bezpečnostní opatření v podobě poučení žalobce. Kdyby žalobci poslal pouhé sdělení, ať si obnoví přístup, své zákonné povinnosti by žalovaný nedostál, není přitom povinen osobám individuálně sdělovat, ať si přístup do eReceptu obnoví. Plní svou zákonnou povinnost zveřejňovat na svých internetových stránkách provozní dokumentaci systému eRecept.
51. Upřesnil, že netvrdil, že vyhláška č. 329/2019 Sb. provádí zákon o kybernetické bezpečnosti, neboť jde o samostatnou právní úpravu. Z poučení zaslaného žalobci vyplývá, že žalovaný postupoval na základě úpravy obsažené v zákoně o kybernetické bezpečnosti, která jej opravňovala ke zneplatnění přístupových údajů žalobce. Vyhláška č. 329/2019 Sb. toto oprávnění nemůže zužovat, nevylučuje úpravu zákona o kybernetické bezpečnosti.

V. Jednání ve věci

52. Jednání ve věci se konala ve dnech 31. 8. 2023, 19. 9. 2024 a 22. 1. 2026.
53. Procesní strany na jednání 31. 8. 2023 setrvaly na svém procesním postoji. Soud na tomto jednání provedl dokazování emailovou komunikací mezi Ing. P. P. a žalobcem v období od 16. 12. do 23. 12. 2022, poučením určeným pro žalobce ze dne 16. 12. 2022 s připojeným

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

vyjádřením žalobce ze dne 22. 12. 2022, výzvou žalobce ze dne 19. 12. 2022 k upuštění od zásahu a obnovení stavu a odpovědí žalovaného ze dne 22. 12. 2022, relevantní částí usnesení vlády ČR ze dne 7. 12. 2022, č. 1020, ohledáním webových stránek www.epreskripce.cz (odkazy <https://www.epreskripce.cz/jak-zacit-pouzivat-erecept>, https://www.epreskripce.cz/sites/default/files/soubory/navod_zadost_o_pristup_k_is_erecept_zdravotnik.pdf, https://www.epreskripce.cz/sites/default/files/soubory/navod_zadost_o_obnoveni_pristupu_k_is_erecept_zdravotnik.pdf, https://pristupy.sukl.cz/ei_forms.html#/form_Nove_pristupove_udaje) a ohledáním záznamu o SQL výstupu z databáze.

54. Při jednání 19. 9. 2024 (po zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2023, č. j. 10 A 12/2023 – 77) procesní strany setrvaly na svém dosavadním postoji. Žalovaný doplnil, že vyhláška č. 329/2019 Sb. není provedením zákona o kybernetické bezpečnosti. K emailové konverzaci z prosince 2022 uvedl, že se strany neshodnou na jejich interpretaci, trval na tom, že nepodmiňoval obnovení přístupu podpisem poučení. Podle žalovaného je tvrzení žalobce o telefonátu důkazně nepodložené. Poukázal na to, že žalobce již v minulosti přístupové údaje obnovoval. Odkázal rovněž na obsah správního spisu o kontrole, z něhož vyplývá, že žalobce své přístupové údaje zpřístupnil třetí osobě.
55. S ohledem na změnu v obsazení soudu předseda senátu na začátku jednání v souladu s ustanovením § 119 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. sdělil obsah přednesů a provedených důkazů, které provedl již na jednání dne 31. 8. 2023.
56. Dále provedl důkaz výsledkem žalobce a provedl důkaz podklady o žádostech žalobce o přístup ze dne 10. 10. 2022 a 22. 12. 2022.
57. Soud vycházel rovněž ze správního spisu ve věci kontroly na místě provedené dne 15. 12. 2022, sp. zn. sukls275570/2022, avšak neprovedl jej jako důkaz. Jedná se o správní spis, který je stranám znám a dokazování se jím neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
58. Další důkazy: formulář hlášení kybernetického bezpečnostního incidentu a ohlášení porušení zabezpečení osobních údajů dle GDPR, městský soud neprovedl, neboť se nejedná o sporné skutečnosti, nadto ani nejsou podstatné pro posuzovanou věc. Městský soud rovněž pro nadbytečnost neprovedl navrhovaný důkaz výsledkem manažera kybernetické bezpečnosti žalovaného Ing. P. P., neboť o jeho postupu dostatečně vypovídá elektronická komunikace, která byla provedena jako důkaz.
59. Při jednání před nadepsaným soudem dne 22. 1. 2026 (po zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2024, č. j. 10 A 12/2023 – 160) všechny strany setrvaly na svých procesních stanoviscích.
60. Žalobce je v souladu s Nejvyšším správním soudem toho názoru, že šlo o jeden skutek. Shrnu, že Nejvyšší správní soud shledal, že zásah do základních práv a svobod vyžaduje zákonný podklad. Nejde-li použít vyhláška, tím spíše je irelevantní vnitřní předpis, který není pramenem práva. Zákonné zmocnění k zásahu do základních práv a svobod pak v zákoně o kybernetické bezpečnosti není. Šlo o zásah do základních práv (garantovaných Listinou a mezinárodními úmluvami) žalobce a osoby zúčastněné na řízení do výkonu povolání.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

61. Žalovaný vyjádřil přesvědčení, že jeho postup měl oporu přímo v tehdy účinném zákoně o kybernetické bezpečnosti, bylo jeho zákonnou povinností zabezpečit bezpečnost informačního systému eRecept. Touto otázkou se Nejvyšší správní soud nezabýval. Relevance vnitřního předpisu vyplývá ze zákona o kybernetické bezpečnosti. I pokud by však byl postup žalovaného shledán za nezákonný, práva žalobce nezkrátil, neboť žalobce měl možnost okamžitě přístupové údaje obnovit. Podle žalovaného je třeba rozlišit jednání do dvou úkonů, jak to samotné zneplatnění, tak to období, v němž je otázka, zda žalobce mohl obnovit údaje.
62. S ohledem na změnu v obsazení soudu předseda senátu na začátku jednání i v tomto případě v souladu s ustanovením § 119 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. sdělil obsah přednesů a provedených důkazů účastníků řízení při obou předcházejících ústních jednáních.
63. Soud na jednání provedl dokazování vnitřním předpisem žalovaného S-069 „*Politika v oblasti bezpečnosti informací SÚKL*“. Důkaz stanoviskem NÚKIB poté soud pro nadbytečnost neprovedl, neboť stanovisko nemá relevanci pro posouzení zákonnosti zásahu ze strany žalovaného. Emailová komunikace ze dne 16. 12. 2022 až 19. 12. 2022 byla důkazem provedena již na jednání 31. 8. 2023, bylo by tedy nadbytečné ji důkazem provádět znovu. Stejně tak soud neshledal důvod provést výslech manažera kybernetické bezpečnosti žalovaného Ing. P. P., neboť o jeho postupu dostatečně vypovídá elektronická komunikace, která byla provedena jako důkaz.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

64. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
65. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může soud poskytnout jen tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS).
66. Nejvyšší správní soud pak ve zrušujícím rozsudku ze dne 23. 5. 2024, č. j. 10 As 250/2023 – 64, poukázal na to, že soudní ochranu ve smyslu § 82 s. ř. s. je nutné poskytnout jen proti nezákonným postupům dosahujícím určité (minimální) intenzity: stejně jako drobné pochybení ve správním řízení není důvodem pro zrušení výsledného rozhodnutí, nemá být ani drobné pochybení, které nemohlo skutečně zasáhnout veřejná subjektivní práva jednotlivce, označeno za nezákonný zásah (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2023, čj. 2 As 90/2023 - 58, bod 14).
67. Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný (což je případ žalobce), vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

I. Zjištěný skutkový stav

68. Z provedeného dokazování a ze správního spisu (z protokolu o kontrole ze dne 7. 2. 2023, č. j. sukls 275570/2022 a z jeho fotografické přílohy č. 1-6) soud zjistil následující skutkový stav.
69. Žalovaný provedl kontrolu u osoby zúčastněné na řízení v rámci širší kontroly povinností podle zákona o léčivech, zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, zákona č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog, zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění (viz vymezení předmětu kontroly dle bodu 1.2 a průběh kontroly dle bodu 2 protokolu o kontrole ze dne 7. 2. 2023). Při provádění kontroly tedy nevystupoval jako dozorový orgán nad správou přístupových údajů, ale jako kontrolní orgán povolaný ke kontrolní činnosti vyjmenovanými zákony (viz záhlaví protokolu o kontrole, které označuje ustanovení, podle nichž žalovaný vykonává působnost kontrolního orgánu v oblasti právní úpravy těchto zákonů). Porušení pravidel pro držení přidělených přístupových údajů učinil jako dílčí kontrolní zjištění.
70. Při kontrole dne 15. 12. 2022 žalovaný konkrétně zjistil, že v lékárně X v době zahájení kontroly (11:05) nebyl přítomen lékárník. Při kontrolním nákupu byly léčivé přípravky vydány farmaceutickou asistentkou, která je vydala u počítače identifikovaného jako Stanice A. Ta ovšem k systému eRecept byla na této stanici A přihlášena přístupovými údaji žalobce (ID a heslo SÚKL), přístup byl ověřen certifikátem žalobce (ten byl identifikován jménem a příjmením žalobce – viz příloha č. 3 protokolu). Současně na stanici B byla přihlášena druhá osoba Mgr. O. K., která vydávala volně prodejné léky. Účtenka za kontrolní nákup byla expedována jménem žalobce. Žalobce se dostavil na místo v průběhu kontroly v 11:57 poté, co mu zahájení kontroly oznámila farmaceutická asistentka. Ač ze správního spisu o kontrole vyplývá, že žalobce či osoba zúčastněná na řízení měli vůči průběhu kontroly výhrady (např. námitky osoby zúčastněné na řízení ze dne 28. 2. 2023), tato kontrolní zjištění nezpochybnil a nečiní to ani v průběhu řízení před soudem.
71. Žalobci byl zneprístupněn účet k systému eRecept 16. 12. 2022. O tom emailem téhož dne žalobce vyrozuměl manažer kybernetické bezpečnosti žalovaného. Současně žalobci odeslal jako přílohu poučení o porušení technicko-organizačních opatření. Žalobci vytkl, že umožnil jiné osobě použít jeho přihlašovací údaje k přístupu do informačního systému eRecept, a to v rozporu s poučením, které při vydání přístupových údajů SÚKL poskytl – tedy že jsou údaje nepřenosné. Žalobce znovu poučil, že vydané přístupové údaje jsou nepřenosné, jsou vydány pouze pro účely přístupu do systému eRecept žalobci a jejich poskytnutí jiné osobě povede k zablokování přístupu do systému eRecept, ohlášení porušení zabezpečení osobních údajů Úřadu pro ochranu osobních údajů a nahlášení kybernetického bezpečnostního incidentu Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost. Žalobce měl toto poučení podepsat s tím, že poté bude žalobci sdělen postup pro obnovení přístupu.
72. Na to žalobce reagoval v navazující emailové komunikaci, toto poučení podepsat odmítl. Se zneprístupněním údajů nesouhlasil, opakovaně žalovaného vyzval k upuštění od tohoto zásahu, žalovaný na svém postupu trval s tím, že jde o postup souladný se zákonem o léčivech, se zákonem o kybernetické bezpečnosti a jejich prováděcích předpisy. Žalobce se nakonec dne 22. 12. 2022 k poučení vyjádřil s tím, že s ním nesouhlasí. Dále uvedl, že nesouhlasí s tvrzeními v dokumentu, nikomu PIN ani hesla a ani datový soubor certifikátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

neposkytl. O způsobu výdaje na druhý certifikát žalobce byly poučeny obě kontrolorky SÚKL a na místě jeho postup nezpochybnily a ani nesdělily jiné řešení výdeje studentů 5. ročníku na studijní praxi.

73. Manažer kybernetické bezpečnosti žalovaného žalobci sdělil ve dnech 20. 12. a 22. 12. 2022 postup pro obnovení přístupu prostřednictvím webového rozhraní na adrese <https://pristupy.sukl.cz/>. Žalobce podal žádost o obnovení přístupu dne 22. 12. 2022, přístup mu byl obnoven téhož dne. To žalobci potvrdil emailem manažer kybernetické bezpečnosti dne 23. 12. 2022.
74. Manažer kybernetické bezpečnosti žalovaného o tomto incidentu zpravil Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost a Úřad pro ochranu osobních údajů.
75. Žalobce při svém výslechu uvedl, že v den, kdy mu byl odejmut přístup, vydával recepty. V odpoledních hodinách mu přístup přes certifikát přestal fungovat. Telefonicky se na příčinu dotazoval u technika žalovaného, který následně žalobce v systému nemohl najít. Žalobce přístup ověřoval i přes webové rozhraní, kde zjistil, že chyba přetrvává. Nemohl vydávat recepty, ty musel po zavírací době uzavřít kolega. Přístup nefungoval i následující den. Od žalovaného se pak dozvěděl, že byl z registru vymazán z důvodu zneužití certifikátu. Dozvěděl se, že je to následek provedené kontroly, při níž bylo řešeno použití sekundárního certifikátu žalobce pro praktikantu 5. ročníku farmaceutické fakulty. Před tímto zásahem pouze obnovoval certifikát prostřednictvím webového rozhraní žalovaného (standardní web žalovaného, jehož prostřednictvím je možné prokliknout na eRecept), do něhož se přihlásil jménem a heslem. Stejným postupem se obměňuje jednou za určité období heslo (avízo k tomu přijde předem emailem). Popsal, že přes web epreskripce.cz lze registrovat nového lékaře či lékárníka, popř. se tam postupuje při změně hesel, párování certifikátů. Uvedl, že kombinace hesla a připárovaných přístupových certifikátů se používá pro identifikaci, která umožňuje vydávat léky. Poukázal na telefonický hovor s Národním úřadem pro kybernetickou bezpečnost, z něhož podle žalobce vyplynulo, že pokud umožnil používat sekundární certifikát farmaceutické asistentce a současně jí nesdělil přístupové údaje, bezpečnost neporušil. Asistentka se podle žalobce pouze podepsala jeho jménem, praxi studentů při výdeji léků však podle žalobce nelze řešit jinak. Měl za to, že tuto praxi vysvětlil při kontrole, i tak přes propůjčení tohoto certifikátu on sám odpovídá za správnost výdeje léčiva. Uvedl, že po sdělení žalovaného, že může obnovit přístup, jej přes webové rozhraní žalovaného také obnovil. Zásah žalovaného pro žalobce znamenal, že nemohl pracovat, vydávat léky přes eRecept, což je drtivá většina případů a poskytovatel zdravotních služeb musel sehnat náhradního zaměstnance. Zasáhlo to stovky případů.
76. Žalobce krom uvedeného osvětlil, že lékárník, lékař má vytvořený přístup do registru zdravotních pracovníků, tam má přidělený certifikát, kterým se podepisují. Žalobce používá dva certifikáty – hlavní a komplexní na tokenu, jako jednatel společnosti a sám osobně. Proto vytvořil druhý omezenější certifikát, který je uložen v počítači a používá jej pro odbornou praxi s elektronickým podpisem žalobce. Přístupové údaje se student nedozví, jsou na pozadí tohoto profilu a jsou uloženy v kryptované databázi.

II. Žalobce napadá jeden trvající zásah

77. Městský soud v předchozím řízení rozlišil dvě jednání žalovaného, která žalobce napadal – samotné zrušení přístupu do systému eRecept a sedm dní trvající znemožnění opětovného přístupu. Nejvyšší správní soud poté v bodech 28 a 41 svého zrušujícího rozsudku ze dne 17.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

7. 2025, č. j. 10 As 211/2024 – 74, vyjádřil přesto pochybnosti o účelnosti tohoto rozdělení. Městský soud se proto znovu zabýval otázkou, zda dvě výše uvedená jednání ve skutečnosti představují jen jeden zásah.

78. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že je třeba rozlišovat zásahy jednorázové, zásahy jednorázové s trvajícím účinkem (následky) a zásahy trvalé (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2023, č. j. 2 As 144/2022 – 35, bod 22). Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 2. 10. 2018, sp. zn. III. ÚS 3078/18, posoudil souhlas s provedením ohlášeného stavebního záměru vodního díla jako jednorázový zásah s trvajícím účinkem. Na pozadí tohoto případu popsal i rozdíl mezi trvalými zásahy a zásahy jednorázovými s trvalými účinkem: „*Důsledky souhlasu sice mohou přesahovat samotný okamžik vydání souhlasu, kvalitativně se však odlišují od trvalého zásahu, kdy jednání (působení) orgánu veřejné správy v průběhu trvalého zásahu musí být srovnatelné i s úvodní fází zásahu (byť nikoli nutně zcela totožné). V případě souhlasu se výsledek činnosti správního orgánu koncentruje do okamžiku nastoupení souhlasu, po kterém již nenásleduje další činnost správního orgánu srovnatelná s vydáním souhlasu.*“
79. Žalovaný podle žalobce nejprve zrušil přístup do elektronického systému eRecept (i) a následně žalobci (dle jeho názoru) znemožnil přístup do tohoto systému v období od 16. 12. 2022 do 22. 12. 2022, kdy mělo být dle přesvědčení žalobce obnovení přístupu podmíněno tím, že podpisem vysloví souhlas s postupem správního orgánu (ii). Jednání žalovaného a jeho následek shrnul Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 10 As 211/2024 – 74 tak, že bez přístupu do systému eRecept nemohl žalobce vydávat léčivé přípravky předepsané formou elektronického receptu, a bylo tedy ztíženo i podnikání žalobceva zaměstnavatele – lékárny.
80. Ve skutečnosti tedy žalobce napadá jeden trvalý zásah, kdy nezákonný stav byl vyvolán odepřením přístupu žalobce k eReceptu, a tento stav byl udržován zdánlivým podmiňováním poskytnutí nových přístupových údajů pod podpisem poučení, kdy vyvolání i udržování zásahu vede k témuž následku. Jde tedy o vyvolání a následné udržování protiprávního stavu, ve kterém žalobce nemohl pro absenci přístupu používat informační systém eRecept a vykonávat svá práva garantovaná čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod.

III. Test nezákonnosti jednání žalovaného

81. O splnění třech podmínek z testu nezákonnosti zásahu žalovaného (1., 4 a 5.) není mezi stranami sporu i po kasačním zásahu Nejvyššího správního soudu.
82. Jednání žalovaného (zneplatnění přístupových údajů i následná emailová komunikace) nemá formu rozhodnutí. Ostatně sám Nejvyšší správní soud v bodě 18 svého rozsudku č. j. 10 As 250/2023 – 64 konstatoval, že se žalovaný zneplatněním přístupových údajů vůči žalobci dopustil zásahu.
83. Co se týče otázky, zda mohly být práva žalobce zásahem žalovaného přímo zkrácena, je rovněž nesporné, že především žalobce (a v důsledku toho i jeho zaměstnavatel – osoba zúčastněná na řízení) následkem zneplatnění přístupových údajů žalobce ze strany žalovaného nemohli využívat přístup do systému eRecept. Dosavadní nerušený stav, kdy žalobce mohl využívat svůj přístup k vydávání léků (a tím plnit své pracovní povinnosti ve prospěch zaměstnavatele – osoby zúčastněné na řízení), totiž byl jednáním žalovaného zásadně změněn. Jinými slovy, nebýt těchto jednání žalovaného, žalobce a jeho prostřednictvím i osoba zúčastněná na řízení mohli nadále nerušeně systém eRecept

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

využívat. Jednání žalovaného, které tento stav narušilo a bylo namířené přímo proti osobě žalobce v postavení lékárníka (coby osoby zaměstnané zdravotnickým zařízením, které tak nemohlo plnit své poslání a podnikat) tak nepochybně představuje významný zásah.

84. Jelikož zásah směřoval proti žalobci při výkonu povolání farmaceuta, bylo zasaženo jeho relativní základní právo na nerušený výkon zvoleného povolání a s tím akcesoricky spojené právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací (zaručené ustanovením čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod). Jak Nejvyšší správní soud v bodu 15 svého rozsudku č. j. 10 As 250/2023 – 64 rovněž konstatoval, žalobce je také nadán veřejným subjektivním právem na nepřetržitý přístup farmaceuta do systému eRecept dle § 81 odst. 3 písm. b), d) a f) zákona o léčivech. Jelikož žalobce po tuto dobu systém nemohl využívat, ač jako oprávněná osoba původně přístupovými údaji disponoval, proto bylo odnětím přístupu žalovaným z výše vyložených důvodů zasaženo a zkráceno právo na nepřetržitý přístup žalobce do systému eRecept. Jednáním žalovaného pak bylo zasaženo i právo osoby zúčastněné na řízení na podnikání (na nerušený výkon podnikání) rovněž dle článku 26 Listiny základních práv a svobod, protože žalobce následkem uvedeného jednání nemohl plnit poslání lékárny coby poskytovatele zdravotní péče (výše uvedený závěr přitom aproboval Nejvyšší správní soud v bodě 34 svého rozsudku ze dne 17. 7. 2024, č. j. 10 As 211/2024 – 74).
85. Otázkou je, zda žalovaný do práv žalobce a osoby zúčastněné na řízení uvedenými jednáními zasáhl nezákonně (3. podmínka testu).
86. Podle kontrolního zjištění a provedeného výsledku umožnil žalobce využití svých přístupových údajů do systému eRecept jiné osobě (studentce farmacie). Z vyjádření manažera kybernetické bezpečnosti žalovaného ze dne 19. 2. 2022 vyplývá, že zneplatnění původních přístupových údajů žalobce učinil podle § 2 odst. 4, 8 písm. c) prováděcí vyhlášky č. 329/2019 Sb. a podle § 12 odst. 1 vyhlášky č. 82/2018 Sb.
87. Informační systém eRecept zřizuje žalovaný jako informační systém veřejné správy a je správcem a provozovatelem systému eRecept (§ 81 odst. 1, 2 zákona o léčivech). Systém eRecept není veřejně dostupný (§ 81a odst. 8 zákona o léčivech). Systém eRecept umožňuje přístup jen osobám uvedeným v § 81 odst. 3 zákona o léčivech ve spojení s § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky č. 329/2019 Sb., jiným osobám (např. studentům na praxi) přístup neumožňuje. Systém eRecept umožňuje oprávněným osobám (např. lékařům, pacientům, vydávajícímu farmaceutovi, zdravotní pojišťovně, ministerstvu zdravotnictví atp.) přístup k údajům dle § 81 odst. 3 zákona o léčivech nebo např. k lékovému záznamu dle § 81d zákona o léčivech.
88. Podle § 81 odst. 5 zákona o léčivech systém eRecept eviduje v žurnálu činností každý zaslaný požadavek a činnost do něho přihlášených subjektů. Žurnál činností zaznamenává v systému eRecept přístup a činnosti všech subjektů oprávněných vstupovat do systému eRecept.
89. Současně platí, že informační systém eRecept je informačním systémem prvku kritické infrastruktury. K rozhodování o prvcích kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu, zmocňuje vládu § 4 odst. 1 písm. e) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Vláda usnesením ze dne 7. 12. 2022, č. 1020 ve výroku I. schválila aktualizovaný Seznam prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu – informační systém eRecept je veden jako položka 414 tohoto seznamu.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

90. K provedení zákona o léčivech vydalo ministerstvo zdravotnictví vyhlášku č. 329/2019 Sb., o předepisování léčivých přípravků při poskytování zdravotních služeb. V době zásahu účinný zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti prováděla vyhláška Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost č. 82/2018 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních, náležitostech podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a likvidaci dat (vyhláška o kybernetické bezpečnosti).

III.a) Zmocnění k zásahu dle § 81a odst. 1 zákona o léčivech

91. Co se týče podoby samotné právní úpravy přístupu do systému eRecept, podle § 81a odst. 1 věty první zákona o léčivech k systému eRecept a jeho součástí přistupuje lékař a farmaceut prostřednictvím jemu Ústavem vydaných přístupových údajů a přístupového certifikátu poskytovatele zdravotních služeb, v rámci jehož činnosti poskytuje zdravotní služby. Dle ustanovení § 81a odst. 1 věty třetí až čtvrté jsou k systému oprávněni přistupovat i jiné vyjmenované osoby. Podle § 81a odst. 1 věty páté zákona o léčivech „*postup a podmínky pro získání přístupových údajů a certifikátů stanoví prováděcí právní předpis*“.
92. Nejvyšší správní soud v bodě 39 svého rozsudku ze dne 17. 7. 2025, č. j. 10 As 211/2024 – 74, v této souvislosti vyložil, že získání přístupových údajů do systému eRecept je automatické, podmíněno je jen tím, že žadatel je oprávněnou osobou. V bodech 36 a násl. tohoto rozsudku k tomu Nejvyšší správní soud vysvětlil, že zákon nepředvídá, že by přístup k elektronickým receptům měli mít jen někteří lékárníci. Zákon o léčivech nezmiňuje, že by žalovaný mohl přístupové údaje za určitých okolností nevydat a měl mít kontrolu nad tím, kdo je mít bude a kdo ne. Nejvyšší správní soud poté vyslovil svůj názor, že je-li někdo lékárníkem a projeví zájem o přístup k systému eRecept, má mít přístup k tomuto systému po celou dobu, po kterou je lékárníkem. Nejvyšší správní soud dále vysvětlil, že prováděcí předpis (vyhláška č. 329/2019 Sb.) žalovanému sice v ustanovení § 2 odst. 8 písm. c) ukládá povinnost zrušit přístupové údaje v případě podezření na zneužití nebo kompromitaci přístupových údajů, s ohledem na chybějící zákonnou úpravu trestu (opatření) umožňujícímu znemožnění výdeje elektronicky předepsaných léčiv lze toto ustanovení vykládat jen tak, že vyzrazené přístupové údaje žalovaný sice zruší, současně ale vydá nové. Vyhláška totiž nemůže připouštět to, co zákon nepřipouští.
93. Městský soud proto – vázán názorem Nejvyššího správního soudu v odst. 39 jeho zrušujícího rozsudku – konstatuje, že postup žalovaného, který po zrušení přístupových údajů žalobci bezprostředně neposkytnul nové přístupové údaje, nebyl v souladu se zákonem o léčivech a jeho prováděcí vyhláškou č. 329/2019 Sb. a byl tedy nezákonný, byla tedy splněna třetí podmínka algoritmu nezákonnosti zásahu.

III.b) Zmocnění v režimu zákona o kybernetické bezpečnosti

94. Jak již bylo výše uvedeno, na provozování systému eRecept se vztahují i práva a povinnosti spojené s oblastí kybernetické bezpečnosti. Žalovaný poukazoval na to, že zneplatnění původních přístupových údajů učinil také jako opatření podle § 12 odst. 1 vyhlášky č. 82/2018 Sb., přičemž zákonným základem takového postupu je ustanovení § 4 odst. 2 (tehdy účinného) zákona o kybernetické bezpečnosti. Argumentoval také tím, že ustanovení § 5 téhož zákona poskytuje samo o sobě dostatečné zmocnění ke zneplatnění kompromitovaných přístupových údajů.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

95. Podle § 3 písm. c) zákona o kybernetické bezpečnosti platí, že orgány a osobami, kterým se ukládají povinnosti v oblasti kybernetické bezpečnosti, jsou správce a provozovatel informačního systému kritické informační infrastruktury.
96. Provozovatelem informačního systému eRecept jakožto systému kritické informační infrastruktury je v projednávané věci žalovaný. Vztahují se tedy na něj oprávnění a povinnosti, které pro něj vyplývají ze zákona o kybernetické bezpečnosti a z jeho prováděcího předpisu č. 82/2018 Sb.: např. zmiňovaná povinnost zavést a provádět bezpečnostní opatření v rozsahu nezbytném pro zajištění kybernetické bezpečnosti informačního systému kritické informační infrastruktury, komunikačního systému kritické informační infrastruktury, informačního systému základní služby a významného informačního systému a vést o nich bezpečnostní dokumentaci podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona o kybernetické bezpečnosti a povinnost hlásit Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost kybernetické bezpečnostní incidenty podle ustanovení § 8 odst. 1 a 4 zákona o kybernetické bezpečnosti.
97. Bezpečnostním opatřením se podle § 4 odst. 1 zákona o kybernetické bezpečnosti rozumí souhrn úkonů, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti informací v informačních systémech a dostupnosti a spolehlivosti služeb a sítí elektronických komunikací v kybernetickém prostoru. Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona o kybernetické bezpečnosti se mezi bezpečnostní opatření řadí organizační opatření, která jsou vymezena v ustanovení § 5 odst. 2 téhož zákona; ve výčtu tohoto ustanovení přitom jsou mezi organizační opatření řazena také i) řízení přístupu osob a k) zvládání kybernetických bezpečnostních událostí a kybernetických bezpečnostních incidentů.
98. Podle § 12 odst. 1 prováděcí vyhlášky č. 82/2018 Sb. žalovaný na základě provozních a bezpečnostních potřeb řídí přístup k informačnímu a komunikačnímu systému a přijímá opatření, která slouží k zajištění ochrany údajů, které jsou používány pro přihlášení podle § 19 a 20, a která brání ve zneužití těchto údajů neoprávněnou osobou. Z ustanovení § 12 odst. 2 písm. a) – n) této vyhlášky pak v souhrnu vyplývá oprávnění žalovaného v rámci řízení přístupu k informačnímu a komunikačnímu systému řídit, přidělit a odebrat přístupová práva k informačnímu a komunikačnímu systému. Zejména podle písm. h) žalovaný přiděluje a odebírá přístupová oprávnění v souladu s politikou řízení přístupu.
99. Podle § 9 odst. 1 písm. a) bodu 1 prováděcí vyhlášky č. 82/2018 Sb. žalovaný v rámci řízení bezpečnosti lidských zdrojů s ohledem na stav a potřeby systému řízení bezpečnosti informací stanoví plán rozvoje bezpečnostního povědomí, jehož cílem je zajistit odpovídající vzdělávání a zlepšování bezpečnostního povědomí a který obsahuje formu, obsah a rozsah poučení uživatelů, administrátorů, osob zastávajících bezpečnostní role a dodavatelů o jejich povinnostech a o bezpečnostní politice. Rovněž podle § 9 odst. 1 písm. e) prováděcí vyhlášky zajistí pravidelné školení a ověřování bezpečnostního povědomí zaměstnanců v souladu s jejich pracovní náplní, f) zajistí kontrolu dodržování bezpečnostní politiky ze strany uživatelů, administrátorů a osob zastávajících bezpečnostní role, i) určí pravidla a postupy pro řešení případů porušení stanovených bezpečnostních pravidel ze strany uživatelů, administrátorů a osob zastávajících bezpečnostní role.
100. Podle § 10 odst. 1 vyhlášky č. 82/2018 Sb. žalovaný v rámci řízení provozu a komunikací zajišťuje bezpečný provoz informačního a komunikačního systému a stanoví provozní pravidla a postupy, které obsahují zejména a) práva a povinnosti administrátorů, uživatelů a osob zastávajících bezpečnostní role.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

101. Obecně tedy s ohledem na výše uvedené nemá soud pochyb o tom, že žalovaný jako oprávněná osoba je oprávněn jakožto bezpečnostní opatření odebrat přístup k informačnímu systému podle § 4 odst. 1 a 2 zákona o kybernetické bezpečnosti ve spojení s § 12 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 82/2018 Sb. Z těchto zákonných a provádějících podzákonných ustanovení však Městskému soudu v Praze spolehlivě nevyplývá žádné konkrétní zmocnění odebrat starý a nepřidělit ihned uživateli nový přístup k systému eRecept, dojde-li k vyzrazení či neoprávněnému použití přístupových údajů. Jinými slovy, z žádného z citovaných ustanovení městského soudu nevyplývá, že žalovaný byl oprávněn postupovat právě tak, jako postupoval v projednávané věci.
102. Žalovaný soudu doložil svůj toliko interní předpis Politika v oblasti bezpečnosti informací SÚKL č. S-069, který otázku zvládání bezpečnostních incidentů řeší v bodě 6.15. Ani uvedený dokument však neprokazuje, že v případě využívání přístupových údajů eRecept jinou osobou než osobou, které byly přiděleny údaje, je žalovaný oprávněn zneprístupnit uživateli přístupové údaje do tohoto systému.
103. Soud tedy přes nové argumenty žalovaného stále nemá za prokázané, že by postup žalovaného, který zrušil přístupové údaje žalobce, byl ve zde posuzovaném případě opodstatněn na základě (tehdy účinného) zákona o kybernetické bezpečnosti a jeho prováděcí vyhlášky.
104. I kdyby tomu tak přitom bylo, na výsledku věci by to nic nezměnilo. I na takové zmocnění by však bylo bylo nezbytné aplikovat výše uvedený závěr Nejvyššího správního soudu, který vyložil, jak má žalovaný dle zákona o léčivech postupovat u přístupových údajů k systému eRecept: okamžitě po zrušení původních přístupových údajů by žalovaný byl povinen žalobci poskytnout nové přístupové údaje k systému eRecept podle zákona o léčivech. K tomu – bez ohledu na původ zákonného zmocnění ke zrušení přístupových údajů – nedošlo.
105. Seznámení s pravidlem o nepřenosnosti přístupových údajů podle § 81a odst. 1 zákona o léčivech ve spojení s § 2 prováděcí vyhlášky č. 329/2019 Sb. lze podle názoru soudu kvalifikovat jako bezpečnostní opatření ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o kybernetické bezpečnosti. Obdobné poučení o nepřenosnosti přístupových údajů je ostatně součástí elektronického formuláře žádosti o přístupové údaje či o obnovení přístupových údajů. Bylo tedy v souladu s pravidly pro zachování kybernetické bezpečnosti pokud žalovaný žalobce s podmínkou nepřenosnosti přístupových údajů k systému eRecept znovu seznámil a současně od něj vyžadoval potvrzení, že je s ním srozuměn. Žalobce měl přitom vyslovit souhlas s tímto poučením, neměl vyslovit souhlas s předchozím postupem správního orgánu.
106. To však nic nemění na závěru Nejvyššího správního soudu, podle kterého měly být nové přístupové údaje žalobci poskytnuty bezprostředně. Jejich poskytnutí nelze vázat na podpis poučení, takovou podmínku zákon nikde neuvádí (a odporuje i závěru Nejvyššího správního soudu). Ačkoliv tedy žalovaný po žalobci v souladu se zákonem mohl požadovat podpis poučení, nic to nemění na skutečnosti, že žalovaný měl žalobci nové přístupové údaje poskytnout hned po zneplatnění těch původních. Požadavek manažera kybernetické bezpečnosti v emailech, že žalobce nové přístupové údaje získá až poté, co poučení elektronicky podepíše, byl tedy zavádějící a jeho vliv na zkrácení práv žalobce se bude soud věnovat níže.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

107. Soud proto konstatuje, že ani argumentace žalovaného zmocněním dle zákona o kybernetické bezpečnosti na věci nic nemění. Splněna byla také poslední, třetí, podmínka pro vyslovení nezákonnosti zásahu žalovaného. Soudu proto nezbylo, než výrokem tohoto rozsudku zásah žalovaného označit za nezákonný.

IV. Zkrácení práv žalobce jednáním žalovaného

108. Poslední otázkou, kterou Nejvyšší správní soud městskému soudu uložil do dalšího řízení vyřešit, tak zůstává, zda byla doba zásahu dostatečná pro vyslovení závěru o splnění podmínky dostatečného zásahu do práv žalobce (a osoby zúčastněné na řízení), resp. otázky, zda ke zkrácení práv došlo alespoň v minimální míře. Jak podotkl Nejvyšší správní soud v bodě 28 rozsudku ze dne 17. 7. 2025, důležité je v této souvislosti vyřešit také otázku, jak dlouho skutečně žalobce nemohl vykonávat své zaměstnání v důsledku zásahu ústavu a od kdy nerušenému výkonu svého povolání bránil žalobce svou vlastní nečinností.
109. Z dokazování vyplynulo, že žalobci byly zneplatněny přístupové údaje dne 16. 12. 2022, a že k obnovení přístupu došlo dne 22. 12. 2022. Žalovaný dne 16. 12. 2022 emailem, který adresoval přímo žalobci, sdělil důvody svého postupu - tj. že žalobci byly zneplatněny přístupové údaje pro porušení kybernetických opatření, přičemž důvod k tomuto postupu byl v tomto emailu rovněž specifikovaný - šlo o následek umožnění užívání přihlašovacích údajů třetí osobě. Žalobce byl současně požádán, aby podepsal přiložené poučení s tím, že teprve poté mu bude sdělen postup pro obnovu přístupu (viz poslední věta: „*Následně Vám bude sdělen postup k obnovení přístupu.*“). Obdobné sdělil žalobci manažer kybernetické bezpečnosti v emailu ze dne 19. 12. 2022 - tj. především to, že po podpisu bude žalobci sdělen postup k obnovení přístupu.
110. Z dokazování tedy vyplynulo, že žalovaný dne 16. 12. 2022 současně s informací o zrušení přístupových údajů žalobce vyzval k podpisu přiloženého poučení o pravidlech nepřenosnosti přístupových údajů a o následcích při porušení tohoto pravidla. Primárním záměrem žalovaného v tomto období bylo tedy podle názoru soudu dosáhnout přiloženého poučení žalobce o podmínce nepřenosnosti přístupových údajů, nikoliv bránit žalobci v obnovení přístupových údajů. Žalovaný totiž vyžadoval na žalobci to, aby v první řadě potvrdil své srozumění s pravidly přístupu do systému eRecept (zejména o nepřenosnosti údajů).
111. Z následné vzájemné emailové korespondence však vyplývá podle názoru soudu určité nedorozumění mezi stranami dané tím, že obě strany měly odlišný zájem, kterého chtěly v daném období dosáhnout.
112. Záměrem žalovaného podle názoru soudu bylo dosáhnout poučení žalobce o nepřenosnosti údajů. Tím, že trval na tom, aby podepsal toto poučení, jistě aktivně žalobci nijak nebránil v obnovení přístupových údajů. Z komunikace totiž nevyplývá, že by žalovaný výslovně stanovil podpis poučení jako podmínku získání přístupu. Pokud žalobce ve výsledku tvrdil, že mu telefonicky bylo sděleno, že byl ze systému vymazán a obnova není standardně možná, nepředkládá k tomu žádný důkaz. A nakonec to vyvrací žalovaný i tím, že jednak žalobci sdělil postup k obnovení přístupu již dne 20. 12. 2022, tj. ještě v době, kdy žalobce poučení nepodepsal a údaje k žádosti mu nakonec obnovil na základě elektronické žádosti, aniž by žalobce vůbec podepsal, že je srozuměn s přiloženým poučením.
113. Naopak zjevným záměrem žalobce v tomto období bylo domoci se u žalovaného přehodnocení jeho předchozího postupu. Této snaze žalobce odpovídala i prvotní obrana

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

žalovaného. V emailu ze dne 16. 12. 2022 žalobce jen stručně ve třech větách vyzval žalovaného k umožnění přístupu k systému eRecept a dále vyjádřil prostý nesouhlas s postupem žalovaného. K takto formulovanému emailu zase žalovaný dne 19. 12. 2022 mlčky setrval na svém postupu a výslovně zopakoval toliko svou žádost o podpis poučení. Žalobce později v několika emailech ze dne 19. 12. 2022 jednak znovu stručně odmítl podpis poučení a teprve poté již výslovně požádal o sdělení postupu k obnově přístupu. Na to již reagoval žalovaný dne 20. 12. 2022 tím, že znovu žalobce emailem poučil o nepřenosnosti údajů a poučil žalobce o tom, že přístup lze obnovit prostřednictvím online formuláře, jehož adresu současně zaslal.

114. Z této komunikace tedy na jednu stranu vyplývá, že žalobce žalovaného až do 19. 12. výslovně nepožádal o sdělení postupu k obnově údajů. A do té doby žalovanému proto nemuselo být zřejmé, že žalobce si tohoto postupu sám není vědom. Až teprve, co bylo mezi stranami vyjasněno, že žalobce si není vědom postupu k obnovení přístupu, žalovaný tento postup žalobci sdělil ve dnech 20. 12. a 22. 12. a teprve potom žalobce dne 22. 12. 2022 požádal o obnovení svého přístupu, čemuž žalovaný obratem vyhověl.
115. Při úvahách o tom, do jaké míry mohl být následek nezákonného zneplatnění přístupu žalovaného, tj. neexistence přístupu do systému eRecept, způsoben žalovaným a naopak případnou nečinností žalobce, soud zohlednil, že emaily ze dnů 16. 12. a 19. 12. 2022 představovaly konkrétně mířená sdělení žalovaného vůči žalobci. Nešlo o strojová či automatická sdělení, ale o komunikaci s fyzickou osobou manažera kybernetické bezpečnosti, která aktivně reagovala na aktuální incident. Soud proto přisvědčil tomu, že v samotném počátku mohl žalobce z této komunikace skutečně nabýt dojmu, že na základě porušení pravidel kybernetické bezpečnosti je pro obnovu přístupu v tomto případě potřeba odlišný postup, který mu žalovaný teprve sdělí. Jednání žalovaného tedy nepochybně přispělo k prodloužení doby neobnovení přístupových údajů žalobce a s tím související nemožnost výkonu práce žalobce a jeho zaměstnavatele.
116. Jistě nelze pominout, že žalobce se v problematice přístupových údajů k systému eRecept a vydávání certifikátů sám dostatečně orientuje. Žalovaný navíc provozní informace k systému sděluje prostřednictvím svých internetových stránek - viz § 81 odst. 2 zákona o léčivech. Konkrétní informace, jak postupovat při získání přístupových údajů a nepřetržitý přístup k systému eRecept nebo pro obnovení tohoto přístupu, jsou doposud dostupné na webu www.epreskripce.cz. Z těchto informací vyplývá, že k obnově přístupových údajů dojde na základě žádosti – elektronického formuláře. To je v souladu s ustanovením § 2 odst. 2 prováděcí vyhlášky, podle které platí, že osoba uvedená v odstavci 1 písm. a) až c) získá od žalovaného přístupové údaje podle § 81a odst. 1 zákona o léčivech na základě své žádosti zaslané prostřednictvím elektronického formuláře zveřejněného na internetových stránkách žalovaného.
117. Je však pravdou, že tento postup žalobci nemusel být v danou chvíli zcela zřejmý. S ohledem na úvodní informace, které mu poskytl žalovaný, mohl žalobce nabýt dojmu, že standardní postup obnovování přístupu do systému eRecept se v dané situaci neaplikuje, a že poskytnutí nových přístupových údajů je skutečně podmíněno podpisem poučení. Totiž teprve z emailu žalovaného ze dne 20. 12. 2022 se žalobce mohl dozvědět, že přístupové údaje si může i v tomto případě obnovit standardním postupem. Nehraje proto roli, že fakticky si žalobce mohl své přístupové údaje okamžitě obnovit sám.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

118. Žalobce proto následkem zásahu neměl od 16. 12. do 19. 12. 2022 (e-mail totiž 20. 12. přišel v 9:36, tj. sice v průběhu dne ale pořád v počátku) přístup do systému eRecept. Zásah (vedle víkendu) stran svého rozsahu zahrnul také běžné pracovní dny – jak uvádí žalobce, odepření přístupových údajů zasáhlo stovky případů. Podle názoru soudu jde dostatečně dlouhé období, během něhož žalobce poté, co byly přístupové údaje zrušeny a současně nebyly obnoveny, nemohl vykonávat své povolání a osoba zúčastněná na řízení tak nemohla plnohodnotně podnikat. Podle názoru městského soudu byli tedy žalobce a osoba zúčastněná na řízení v této době následkem zásahu žalovaného (zrušení a neobnovění údajů) zkráceni na svých právech. Zásah žalovaného proto dosáhl natolik významné intenzity, která by zasluhovala soudní ochranu.
119. Teprve počínaje 20. 12. 2022 žalobci po ujištění od žalovaného muselo být naprosto zřejmé, jakým způsobem může (a vlastně po celou dobu mohl) své přístupové údaje obnovit. Žalobce si o obnovení přístupových údajů požádal až 22. 12. 2022. Pokud takto žalobce neučinil dříve, ač o možnosti využití tohoto postupu již věděl a mohl tak učinit (netvrdí, co by mu v tom bránilo), nelze s přihlédnutím k obsahu postupně vyvíjející se vzájemné konverzace klást k tíži žalovaného, že ani v období od úterý 20. do čtvrtka 22. 12. 2022 žalovaný neměl přístup do systému eRecept. V této části tedy nebyl žalobce ani osoba zúčastněná na řízení zkráceni na právech zásahem žalovaného, ale vlastní nečinností.

VII. Závěr a náklady řízení

120. Městský soud v Praze shledal, že zásah žalovaného proti žalobci, který spočíval ve zneplatnění přístupových údajů do informačního systému eRecept a následné mystifikaci žalobce stran podmínky obnovení přístupu v podobě podpisu poučení (a tím omezení výše identifikovaných práv žalobce a osoby zúčastněné na řízení), v důsledku čehož žalobce neměl od 16. do 19. 12. 2022 přístup do informačního systému eRecept, byl nezákonný. Žalovaný tím totiž bez zákonného zmocnění omezil základní právo žalobce na nerušený výkon zvoleného povolání a s tím akcesoricky spojené právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací (zaručené ustanovením čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod). Soud proto v souladu s ustanovením § 87 odst. 2 s. ř. s. výrokem I. konstatoval nezákonnost tohoto zásahu v uvedeném období. Ve zbytku tohoto období žalobu zamítl, neboť znemožnění přístupu k systému eRecept v období od 20. 12. do 22. 12. 2022 bylo způsobeno nikoli zásahem žalovaného, ale nečinností žalobce.
121. O nákladech řízení žalobce rozhodl městský soud jedním komplexním výrokem, tj. jak o nákladech řízení před městským soudem tak i v řízení o kasační stížnosti, které vedl Nejvyšší správní soud pod sp. zn. 10 As 250/2023 - podle § 110 odst. 2 věty první s. ř. s. platí, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 - 24, k tomu vyložil, že „ v novém rozhodnutí, kterým se řízení končí (§ 61 odst. 1 s. ř. s.), tak krajský (zde městský) soud rozhoduje znovu o náhradě nákladů řízení, a to komplexně. Do těchto nákladů řízení patří jak náklady vzniklé v novém řízení před krajským soudem, tak i náklady, které vznikly v původním řízení před krajským soudem a též náklady, které vznikly v řízení o kasační stížnosti. Tyto náklady přitom tvoří jediný celek a krajský soud o jejich náhradě rozhodne jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. “
122. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch,

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.

123. Kritériem úspěchu v nynější věci je nutně část doby trvání žalovaného zásahu, po kterou soud vyslovil jeho nezákonnost, protože žalobce se žalobou domáhal vyslovení nezákonnosti znemožnění přístupu do elektronického systému eRecept v určité konkrétní době. Doba trvání tohoto zneprístupnění přitom není v rámci posouzení věci podružnou okolností. Skutková situace během žalovaného období se vyvíjela a spor mezi účastníky řízení byl mimo jiné o to, od kdy už žalobce věděl, že může požádat o poskytnutí nových přístupových údajů. Posouzení této otázky přitom nebylo po skutkové ani právní stránce triviální, jak je zřejmé z odůvodnění tohoto rozsudku. Popsaná okolnost je tak pro stanovení úspěchu ve věci stěžejní. Soud podotýká, že posuzovaná situace se principiálně neliší od případu, kdy žalobce žaluje zaplacení určité částky, je úspěšný v základu sporu (nárok je dán), ale soud mu přizná jen část požadované částky; v takovém případě se úspěch ve věci odvíjí výhradně od poměru přiznané a nepřiznané částky. Ostatně i v hypotetickém sporu o náhradu škody bude z žalobcova pohledu zásadní rozdíl, jestli nezákonný zásah žalovaného trval čtyři dny, nebo sedm dnů. Žalobce tak je procesně úspěšný, co se týče pozbytí přístupu do systému eRecept po dobu od 16. 12. 2022 do 19. 12. 2022, tj. 4 dny. Ve zbytku, tj. od 20. 12. 2022 do 22. 12. 2022, tj. 3 dny procesně úspěšný nebyl. Žalobce taky byl úspěšný ve výši 4/7, žalovaný ve výši 3/7 sporu.
124. V případě částečného úspěchu hovoří § 60 odst. 1 věta druhá s. ř. s. o poměrné části nákladů. V komentářové literatuře se objevují dva názory na to, jak poměrnou část vyjádřit. Podle prvního je třeba v takovém případě odečíst od míry úspěchu žalobce míru jeho neúspěchu (srov. Šuránek, P. in: Jemelka, L. a kol. *Soudní řád správní*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, komentář k § 60, bod 11; Kocourek, T. in: Kühn, Z. a kol. *Soudní řád správní*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, komentář k § 60, bod 8). Naproti tomu druhý názor dovozuje, že jakékoliv „krácení“ míry úspěchu žalobce není namístě s ohledem na to, že správním orgánům se náklady řízení v řízeních před správními soudy pravidelně nepřiznávají (srov. Jirásek, J., in: Blažek, T. a kol. *Soudní řád správní – online komentář*. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2014, komentář k § 60, část B).
125. Soud se přiklonil k prvnímu z uvedených názorů, stejně jako v rozsudku č. j. 11 Af 49/2021-67 ze 7. 2. 2024, na který odkázal například i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 5 As 3/2024-23 ze 17. 1. 2025. Ten totiž jednak odpovídá jazykovému výkladu § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť výši přiznaných nákladů stanoví na základě poměru úspěchů žalobce a žalovaného, jednak je v souladu s dlouhodobou a jednoznačnou praxí civilních soudů, v němž je rozhodná úprava obdobná té v § 60 odst. 1 s. ř. s. (srov. Putna, M. in: Drápal, L., Bureš, J. a kol. *Občanský soudní řád I, II*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, komentář k § 142 odst. 2, část 3; Bílý, M. in: Svoboda, K., Smolík, P., Levý, J., Doležilek, J. a kol. *Občanský soudní řád*. Komentář. 3. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, komentář k § 142 odst. 2, bod 6; Jirsa, J., Janek, K. in: Jirsa, J. a kol. *Občanské soudní řízení*. Soudcovský komentář. Kniha I. Praha: Wolters Kluwer, 2023, komentář k § 142 odst. 2).
126. Žalobce byl úspěšný ve výši 4/7, žalovaný ve výši 3/7 sporu. Výsledný úspěch ve věci tak činí 1/7 ve prospěch žalobce.
127. Co se týče konkrétního vyčíslení, žalobce je v soudním řízení zastoupen advokátem JUDr. Vladislavem Vnenkem, Ph.D. Pokud by šlo o plnou výši náhrady, ty by činily náklady

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

tvořené zaplaceným soudním poplatkem ve výši 2 000 Kč za řízení před Městským soudem v Praze a soudního poplatku za řízení před Nejvyšším správním soudem ve výši 2 x 5 000 Kč a dále náklady vynaloženými na právní zastoupení. Ty spočívají jednak v odměně za osm úkonů právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby, sepsání repliky, účasti na ústním jednání dne 31. 8. 2023, sepsání první kasační stížnosti, vyjádření ze dne 17. 9. 2024, účasti na ústním jednání dne 19. 9. 2024 a sepsání druhé kasační stížnosti), přičemž sazba odměny za každý z těchto úkonů činí podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění do 31. 12. 2024 (dále jen „advokátní tarif“) 3 100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu), odměně za dva úkony právní služby (vyjádření ze dne 19. 9. 2025, účast na ústním jednání ze dne 22. 1. 2026) přičemž sazba odměny za tyto úkony činí podle advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů, 4 620 Kč (§ 7, § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve znění pozdějších předpisů), osmi paušálních částkách ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024) a dvou paušálních částkách ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění pozdějších předpisů). Soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů řízení za vyjádření ze dne 16. 9. 2025, neboť obsahuje toliko vyjádření žalobce, že na zásahové žalobě trvá. Tento úkon tedy nebyl pro rozhodnutí ve věci relevantní, náklady s ním spojené nelze považovat za důvodně vynaložené.

128. Jelikož jinou skutečnost advokát k okamžiku vyhlášení rozsudku nedoložil, soud při vyhlásování rozsudku vycházel z toho, že zástupce žalobce plátcem daně není. Advokát žalobce osvědčení o plátcovství daně z přidané hodnoty od 1. 1. 2026 soudu doložil následně 23. 1. 2026 po rozhodnutí soudu. Soud se proto zabýval otázkou, zda vůbec a případně jakým procesním institutem je možné žalobci náhradu za daň z přidané hodnoty možné ještě přiznat.
129. Soud vycházel z toho, že podle § 14a advokátního tarifu platí, že advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, předloží soudu nebo jinému orgánu, u kterého uplatňuje z tohoto důvodu zvýšení odměny a náhrad podle zvláštních právních předpisů, osvědčení o registraci plátce daně z přidané hodnoty vydané příslušným správcem daně. Jelikož advokát plátcovství daně včas nedoložil, soud tedy při rozhodování o nákladech řízení nerozhodl ani nesprávně a ani neúplně. Do úvahy tak podle názoru soudu nepřichází ani oprava zřejmých nesprávností rozsudku podle § 54 odst. 6 s. ř. s. či doplnění výroku podle § 166 odst. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve spojení s § 64 s. ř. s. Soudu proto nezbylo, než aby z uvedených důvodů náhradu nákladů řízení ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s. nepřiznal a nezvýšil ani dodatečně (obdobně srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2012, 22 Cdo 5286/2009-II). Soud dodává, že toto zvýšení by se týkalo jednoho úkonu, který advokát žalobce učinil po 1. 1. 2026 – účast na jednání soudu dne 22. 1. 2026.
130. Celková plná výše nákladů důvodně vynaložených žalobcem na řízení o žalobě tedy činí 49 340 Kč. Jelikož byl žalobce úspěšný ve výši 1/7 sporu, výsledná výše nákladů tak činí 49340 Kč x 1/7, celkem tedy **7049 Kč** po zaokrouhlení na celé koruny nahoru.
131. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu nákladů řízení vůči neúspěšnému žalobci, pokud bránila své právo, které jí vyplývalo z rozhodnutí nebo jiného úkonu napadeného žalobou. V ostatních případech má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Osoba zúčastněná na řízení bránila své právo proti žalovanému. Městský soud osobě

zúčastněné na řízení pak žádnou povinnost neuložil. Městský soud v Praze poté neshledal žádný důvod hodný zvláštního zřetele přiznat jí náhradu nákladů řízení. Osobě zúčastněné na řízení tak městský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (§60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Kasační stížnost je podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je nepřípustná proti té části rozsudku, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu,

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 22. ledna 2026

JUDr. Jaromír Klepš v.r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.